

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. III. 20.513/2012/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Karas Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Karas Mónika ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, az Országos Bírósági Hivatal Elnöki Titkárság Jogi Képviseleti Osztály (1363 Budapest, Pf. 24., ügyintéző: ...) által képviselt Nyíregyházi Törvényszék (4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 2. szám) I. r., és a ... jogtanácsos által képviselt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság (4400 Nyíregyháza, Bocskai u. 2. szám) II. r. alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Szolnoki Törvényszék 2012. július 3. napján kelt, 11.P../2011/26. számú ítélete ellen a felperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2012. szeptember 18. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II. r. alperesnek 15 napon belül 50 000 (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget, az államnak - külön felhívásra - 2 500 000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte őt az I. r. alperes részére 30 000 Ft, a II. r. alperes részére 50 000 Ft perköltség 15 napon belüli megfizetésére, az állam javára pedig 900 000 Ft eljárási illeték felhívásra történő megtérítésére.

Az ítélet indokolása szerint a felperes a keresetében amit eredetileg az I. r. alperes ellen terjesztett elő, majd utóbb a II. r. alperesre is kiterjesztett közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése jogcímén (Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése) 649 000 000 Ft és annak a 2010. április 1-jétől számított késedelmi kamatai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Arra hivatkozott, hogy a korábbi tulajdonos Sz.Gy. ...-i lakos ellen

indult büntetőeljárásban a nyomozóhatóság (a II. r. alperes) házkutatása során lefoglalt, a felperes ..., ...i úti telephelyén található felülepítményekre vonatkozó eredeti okiratokat (amelyek a telephely működtetéséhez és a gyár értékesítéséhez szükségesek) a felperesnek a ...-i Városi Bíróságon B.../1996. szám alatt, majd B.../2001. szám alatt első fokon folyamatban volt, majd az I. r. alperesnél 3.Bf.../2002. szám alatt másodfokon folyamatban volt eljárás során előterjesztett kérelmei ellenére - az I. és a II. r. alperesek nem adták ki, és ezzel felperesnek a megjelölt összegű kára keletkezett.

Előadta, hogy a kára abból adódott, hogy a tulajdonában álló vajai ingatlan együttest és sűrítmény-gyártó üzemet, az arra 1 600 000 000 Ft vételáron vételi ajánlatot tett ...-i székhelyű L.T. cég részére értékesíteni nem tudta, mivel eredeti okiratok hiányában a vevő az üzem megvásárlásának szándékáról - előzetes tárgyalásai és egy bioenergia bázis tervezett létrehozása ellenére - 2010. március 30-án írásban közölte véglegesen letett. Amennyiben az adásvételi ügylet a tervezettek szerint létrejött volna, az hozzávetőlegesen 649 000 000 Ft nyereséget hozott volna a felperesnek, amelytől az alperesek magatartása miatt elesett.

Az alperesek az érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az I. r. alperes vitatta azt, hogy a felperes keresetében megjelölt okiratok a részét képezték volna azoknak a nyomozati iratoknak, amelyek a hivatkozott bírósági eljárásokban az I. r. alpereshez és elsőfokú bíróságához kerültek. Ezt támasztja alá, hogy már a keresetlevelében hivatkozott írásbeli kérelmeire is arról tájékoztatták a bírósági vezetők a felperes törvényes képviselőjét, hogy a bírósági iratok között nem lelhetők fel az általa kiadni kért okiratok.

Kártérítési felelősségét a felperes irányában abból az okból is vitatta, hogy a keresetben megjelölt ingatlanok egy része az ügyvezető tulajdonában van, ezáltal a felperes az iratok kiadásához fűződő jogi érdekeltiségét sem igazolta.

Állította, hogy az I. r. alperesnek nincs olyan jogellenes magatartása, tevékenysége, vagy mulasztása, mellyel összefüggésben a felperesnek igazolt kára keletkezhetett.

A II. r. alperes elsődlegesen elévülésre, másodsorban pedig arra hivatkozva kérte a kereset elutasítását, hogy a Sz.Gy. gyanúsítottal szemben folytatott nyomozás során lefoglalt iratokat az ügyészségnek vádemelési javaslattal hiánytalanul megküldték, az eljárás befejezése után a nyomozóhatósághoz visszaérkezett iratok között a felperes által kért eredeti iratokat nem lették fel, az üggyel kapcsolatos másodpéldányú iratokat pedig időközben selejtezték.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes tulajdonában lévő ...-i .../19-22. és a .../24-31. hrsz-ú, valamint az ügyvezetőjének, B.Gy.-nak a tulajdonában lévő .../32. és .../33. hrsz-ú ingatlanokon a felperes tulajdonában lévő sűrítmény-gyártó üzem működik. A felperesnek ..., ... szám alatt 1994. október 11. napjától 2006. január 1-jéig fióktelepe volt. Ugyanezen az ingatlanon volt telephelye a Sz.Gy. ...-i lakoshoz kapcsolódó V. Kft., valamint a J.Kft. és a VD. Kft.-nek is.

Sz.Gy. ellen a II. r. alperes .../1993.bü. szám alatt nyomozást indított, amelynek során az 1993. december 21-én keltezett határozatával a V. Kft., a J. Kft. és a VD. Kft.-k ..., ...i úti telepén házkutatást rendelt el tárgyi bizonyítási eszközök, iratok, számlák, feljegyzések felkutatására. A házkutatásról készült jegyzőkönyv tartalma szerint a J. Kft. ügyvezetőjénél

is házkutatást tartottak, továbbá 1993. december 21-én és 1994. január 20-án V.O. ...-i lakosnál, 1994. július 26-án V.Oné ...-i lakosnál, amelynek során okiratokat foglaltak le.

A nyomozást követően a ...-i Városi Bíróságon B.../1996. szám alatt folyt büntetőeljárás, mely részbeni hatályon kívül helyezés után később B.../2001. szám alatt volt folyamatban. Az I. r. alperes előtt 3.Bf.../2002. számon folyt a másodfokú eljárás.

A felperes ügyvezetője 2003. június 10-én a ...-i Városi Bíróság elnökéhez és a II. r. alpereshez is írásbeli kérelmet intézett a Sz.Gy. ellen indított büntetőeljárásra hivatkozva az ott lefolytatott nyomozás során a ...-i Önkormányzatnál lefoglalt, az üzem építésére, üzembe helyezésére vonatkozó eredeti határozatoknak a kiadása iránt. Kérését azzal indokolta, hogy a telephelyet értékesíteni kívánja, és amennyiben az eredeti építési és használatbavételi engedélyeket nem tudja bemutatni, a vevő a vételtől eláll.

A ...-i Városi Bíróság elnökhelyettese a 2003. június 16-án kelt levelében a felperest arról tájékoztatta, hogy az ügy első fokon befejezést nyert, az iratokat fellebbezés végett az I. r. alpereshez felterjesztették. Közölte azt is, hogy a másodfokú bíróság eljáró tanácsa elnökének hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy az eredeti építési és használatbavételi engedélyek kiadhatók-e, avagy sem.

A felperes ügyvezetője, B.Gy. 2003. június 26-án az I. r. alperes elnökétől is írásban kérte be a vajai sűrítmény-gyártó üzem valamennyi felülepítményére vonatkozó eredeti építési és használatbavételi engedély kiadását.

Az I. r. alperes elnöke, majd a felperes ügyvezetőjének a hozzá 2010. március 19-én intézett ismételt kérelmére a 2010. március 31-én keltezett levelében a ...-i Városi Bíróság elnöke is azt a tájékoztatást adta, hogy a kért iratok a nyomozati iratok között nem találhatók.

A keresetet elutasító döntésének indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, miszerint mindkét alperes vonatkozásában a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperesek jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett. Ehhez a felperesnek kellett volna bizonyítani, hogy az üzem eredeti okiratait a nyomozás során a II. r. alperes lefoglalta, amelyeket azonban később az alperesek sem a jogi érdekeltiségét állító felperesnek, sem annak, akitől az iratot lefoglalták, nem adták vissza.

A felperes azonban azt sem tudta minden kétséget kizáróan bizonyítani, hogy az üzem értékesítéséhez szükséges engedélyeit a nyomozás során lefoglalták. Ezzel kapcsolatos perbeli előadása ellentmondó volt, mivel a kiadni kért iratok lefoglalásának helyeként eleinte ... Nagyközség Önkormányzatát, később a felperesi társaság felszámolóját jelölte meg, de a foglalás tényének bizonyítékeként a Sz.Gy. érdekeltégi körébe tartozó társaságoknál megtartott házkutatási jegyzőkönyv adataira is hivatkozott.

A ...-i Polgármesteri Hivatalnál történt lefoglalás tényének a felperes által felajánlott bizonyítékai közül a bíróság nem fogadta el a felperes részéről az önkormányzat jegyzőjétől beszerzett és a peradatokhoz csatolt írásbeli igazolást, illetőleg T.S.-nak a perben tett tanúvallomását, mivel kétsége merült fel abban, hogy az önkormányzat részéről a nyomozóhatóságnak átadott eredeti iratokról készült, kézzel írott összesítő lista azért nem lelhető fel, mert azt később a polgármesteri hivatalnál leselejteztek.

Ezzel szemben elfogadta az I. r. alperesnek azt a védekezését, hogy a felperes keresetében állított eredeti iratok nyomozás során történt lefoglalásának tényét csakis a nyomozóhatóságnak a lefoglalásról a büntetőeljárás szabályai szerint készített okiratnak a

nyomozási iratokhoz csatolt eredeti példányával lehetett volna hitelt érdemlően igazolni, ilyen azonban a büntetőeljárást lefolytató bíróságnál lévő iratok között nem volt fellelhető. Mivel az alperesek jogellenes felróható magatartásaként megjelölt lefoglalás ténye nem volt megállapítható, a felperes az alperesek terhére jogellenes magatartást, illetve mulasztást nem tudott bizonyítani, ezért az elsőfokú bíróság jogellenesség hiányában a felperes keresetét mindkét alperessel szemben a kártérítési felelősség további elemeinek vizsgálata nélkül elutasította.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, és a keresete teljesítését kérte akként, hogy az alperesek felelősségét a másodfokú bíróság közbenső ítélettel állapítsa meg, és a kártérítés összegszerűsége vonatkozásában az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására kötelezze.

Fellebbezési kérelmének indokai szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást nem folytatta le, ezért a tényállást részben feltáratlanul hagyta, az elé tárt bizonyítékokat pedig okszerűtlenül, helytelenül mérlegelte, és összességében a levont jogi következtetése is hibás, ezért érdemi döntése megalapozatlan.

Tévesek, iratellenesek és a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének helytelen értékelésén alapulnak az elsőfokú bíróságnak azok a megállapításai, amelyekkel azt a következtetést indokolta, miszerint a felperes az alperesek terhére a kártérítési felelősségük megállapítására alkalmas jogellenes magatartást, mulasztást nem tudott bizonyítani.

Fellebbezési hivatkozásai szerint a felperes a perben csatolta azoknak a házkutatási jegyzőkönyveknek a másolatát, melyet a ...-i Városi Bíróság által megküldött iratanyagban sikerült fellelnie. Álláspontja szerint ezzel aggálytalanul bizonyította, hogy a II. r. alperes az üzem működésével kapcsolatos iratokat lefoglalta, és ezáltal eleget tett a perben őt terhelő bizonyítási kötelezettségének is.

Álláspontja szerint a 4/2006. Polgári jogegységi határozat értelmében a bűnjelek lefoglalása közhatalmi jogviszonyt hoz létre a hatóság, valamint a lefoglalást elszenvedő között. Azzal tehát, hogy a lefoglalás tényét a felperes a II. r. alperes vonatkozásában a házkutatási és lefoglalási jegyzőkönyvek csatolásával igazolta, a perben a bizonyítási teher megfordult, és a felelősség alóli kimentésük érdekében már az alpereseknek kellett bizonyítaniuk, hogy a büntetőeljárás idején hatályos vonatkozó megőrzési kötelezettségüket nem szegték meg, vagyis az alpereseknek kellett bizonyítani, hogy a saját eljárásukban a lefoglalt iratokat az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően kezelték, őrizték.

E bizonyítási szabályok szerint pedig az elsőfokú bíróság tévesen értékelte az I. r. alperes által csatolt iratjegyzéket is akként, hogy az azt tanúsítja, miszerint a kiadni kért iratok nem képezték a bírósági eljárás tárgyát.

A felperes a házkutatási jegyzőkönyvvvel igazolta, „a beruházás üzembe helyezési okmányai”-nak a lefoglalását, tényként kell elfogadni, hogy az üzemre vonatkozó tervrajzok, műszaki dokumentáció, részbeni földhivatali adatlapok, a ...-i Városi Bíróság által megküldött iratok között fellelhetők voltak. Ez pedig okszerűen olyan következtetés levonására ad alapot miszerint ezek a bíróság előtti eljárás részét képezték. Ez pedig azzal együtt, hogy a felperes igazolta, miszerint a pert megelőző levelezések során egyik alperes részéről sem állították, hogy hozzájuk nem is kerültek a kért iratok (és ezzel elismerték, hogy az iratoknak az őrizetükben kell/kellene lenniük) az alperesek terhére a jogellenes

magatartás önmagából abból a tényből is megállapítható, hogy a kért iratokat nem tudták a felperesnek kiszolgáltatni. Ez pedig nyilvánvalóan csak azért következhetett be, mert az alperesek a bűnjelkezelési szabályokat nem tartották be, ezáltal az is igazolt, hogy jogszerűtlenül, jogellenesen jártak el, amikor a lefoglalt bűnjelek megőrzéséről nem gondoskodtak, és ennek eredménye lett az, hogy a kért iratokat nem tudták kiszolgáltatni.

Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték.

Az I. r. alperes a fellebbezés érvelésével szemben hangsúlyozta, hogy a lefoglalás tényének bizonyítása semmiképpen sem jelenti annak bizonyítását is, hogy a felperes által kiadni kért iratok a nyomozóhatóságtól a bírósághoz kerültek. A felperes által hivatkozott körülményből ugyanis nem vonható le okszerűen az a következtetés, hogy az általa állított okiratokat a nyomozóhatóság a bíróság részére átadta, ezért a felperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy az iratjegyzékben szereplő, és a büntetőiratok mellékletét képező iratokat meghaladóan további iratok átvételére is sor került a ...-i Városi Bíróság részéről.

Ezt azonban a felperes a perben nem bizonyította, ezért - az irányadó Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdésében, és a 339. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel - az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy az I. r. alperes elleni keresetnek nincs jogalapja. Ehhez ugyanis a felperesnek a perben azt kellett volna bizonyítania, miszerint az általa megjelölt büntetőeljárások intézése során az I. r. alperes nem tartotta be a bűnjelkezelésre vonatkozó szabályokat, tehát az általa átvett iratanyag megőrzéséről nem gondoskodott. Csak ez esetben lett volna megállapítható, hogy az I. r. alperes jogellenes magatartást tanúsított, amire tekintettel a további jogszabályi feltételek fennállása esetén a felperes alappal érvényesíthet kártérítési igényt.

A II. r. alperes a fellebbezés érveléseivel szemben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti döntése megalapozott, mert a felperes nem tett eleget a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján ráháruló bizonyítási kötelezettségének, mely szempontból nincs jelentősége annak, hogy „a bűnjelek foglalása” közhatalmi jogviszonyt hoz létre a felek között, vagy sem.

A fellebbezésében is megismételte azt a védekezését, hogy a felperes az ingatlana értékesítésének akadályaként maga is arra hivatkozott, hogy nem tudta átadni a lehetséges vevője részére az ingatlanon létesült üzem eredeti építési és használatbavételi engedélyeit, és ennek megfelelően a 2010. május 14. napján írott levelében a II. alperestől is ezeknek az eredeti iratoknak a visszaadását kérte. A foglalási jegyzőkönyv szerint azonban a nyomozóhatóság a beruházás üzembe helyezési okmányait foglalta le, és ennek megfelelően a II. r. alperes soha nem állította azt, hogy a felperes által kiadni kért - egyébként beazonosíthatatlan - iratokkal rendelkezik.

Kiemelte azt is, hogy a lefoglalt iratok vonatkozásában a felperes által bizonyítékként hivatkozott ... Nagyközség Jegyzőjének 2003. május 9-ei keltezésű igazolása szerint az abban tételesen felsorolt - építésügyi hatósági eljárás dokumentumai - a ... Megyei Bíróság részére kerültek megküldésre.

Végül hivatkozott arra is, hogy a II. r. alperes részéről a lefoglalás tényének bizonyítottsága esetén sem állapítható meg a károkozás, és a kettő közötti okozati összefüggés, a felperes az ezzel kapcsolatos bizonyítási kötelezettségének ugyanis nem tett eleget.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges lényeges tényeket illetően a szükséges körben eljárási szabálysértés nélkül lefolytatott bizonyítás eredményeként helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetéseivel és érdemi döntésével, és annak indokolásával túlnyomórészt az ítélet tábla egyetértett.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokolását az alábbiakkal egészíti ki:

Az elsőfokú bíróság az alperesek kártérítési felelősségét azért nem tartotta megállapíthatónak, mert megítélése szerint a felperes a Ptk. 349. § (1) bekezdésének utaló szabálya folytán irányadó Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek közül az I-II. r. alperesnek a keresetben megjelölt és felrótt magatartása jogellenességét nem bizonyította a perben.

A Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdése - amely jogszabályhelyekre a felperes az alperesekkel szemben előterjesztett keresetét alapozta - a munkáltatói kártérítési felelősség speciális eseteként az államigazgatási, illetve a bírósági és ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősséget szabályozza. Ennek megfelelően a munkáltatói felelősséghez képest többletfeltételeket is megállapít. Az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltétele, hogy a kárt államigazgatási jellegű tevékenységgel okozzák, vagyis önmagában nem elegendő az, ha a kárt egy államigazgatási szerv alkalmazottjának tevékenysége okozza, a károkozásnak az államigazgatási szerv közhatalmi szerepével kell kapcsolatban lennie. Csak olyan kár megtérítéséről van tehát szó, amely a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenységgel, illetve ennek elmulasztásával függ össze.

A Ptk. 349. §-ában szabályozott tényállás háromféle magatartással valósítható meg: határozathozattal, intézkedéssel, vagy ezek elmulasztásával.

Az államigazgatási szerv (bíróság) kártérítési felelősségének a megállapításához ezek valamelyikének vonatkozásában kell teljesülnie a Ptk. 339. §-ában szabályozott általános kártérítési feltételeknek.

A következetes bírósági gyakorlat szerint a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező-intézkedő tevékenységnek csak a közhatalom gyakorlására feljogosított szerv olyan tevékenysége tekinthető, amelyet a szerv adott eljárására irányadó anyagi és eljárási szabályok határoznak meg.

A jelen ügyben a felperes a keresetében és a fellebbezésében is mindkét alperes részéről a birtokukba került okiratai őrzésére vonatkozó jogszabályi - a 11/2003. (V.8.) IM-BM-PM együttes rendelet, illetőleg a 117/1984. (IK.12.) IM-BM-PM-Legfű. - ügyészi együttes utasítás szerinti - kötelezettségeik megszegésére, elmulasztására hivatkozott.

„A büntetőeljárásról” szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) - a korábban hatályban volt 1973. évi I. törvénnyel azonosan -, valamint a 11/2003. (V.8.) IM-BM-PM együttes rendelet (R.) a rendőrhatalomra (ügyészségre) és a bíróságra nézve eljárási szabályokat kizárólag a lefoglalásra, és a lefoglalt dolgokra vonatkozóan tartalmaz.

A mindkét alperessel szembeni kereset elbírálásánál tehát helyesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy a felperesnek a pernyertességéhez mindenekelőtt kétséget kizáróan

azt kellett bizonyítania, hogy a tulajdonát képező üzem eredeti okiratait a II. r. alperes a nyomozás során lefoglalta. Ugyanis a lefoglalással, a lefoglalt dolog kezelésével, nyilvántartásával, visszaadásával, vagy megsemmisítésével a rendőrhatalóság, nem vitásan közhatalmi tevékenységet végez.

Ezért valóban ügydöntő jelentősége volt annak, hogy megállapítható-e a II. r. alperes részéről a felperes - a 11.P../2010/6. számú előkészítő iratában tételesen felsorolt - eredeti iratainak lefoglalása.

A lefoglalást - az időközben már hatályon kívül helyezett, de a felperes által állított lefoglalás időpontjára tekintettel a jelen per elbírálásánál még irányadó - „A büntetőeljárásról” szóló 1973. évi I. törvény (rég. Be.) 101-102. §-a szabályozta.

A Be. 101. §-a szerinti lefoglalás a tulajdonhoz és birtokláshoz fűződő jogokat korlátozó, a lefoglalt tárgyat a tulajdonos rendelkezési joga alól kivonó kényszerintézkedés. Az ezt szabályozó 117/1984. (IK.12.) IM-BM-PM-Legfű. együttes utasítás (Vhr.) 1. §-ának (1) bekezdése pedig akként rendelkezett, hogy ha a nyomozóhatóság (Be. 16. §) a Be. 101. §-a alapján lefoglalást fogantat, a lefoglalt dolgokat (a továbbiakban: bűnjel) három, vagy a szükséges példányban készített jegyzőkönyvben, illetőleg határozatban, vétségi eljárás során a Be. 150. § (1) bekezdésének b.) pontja szerinti jelentésben (a továbbiakban együtt: okirat) mennyiségük, értékük (minőségi állapotuk), esetleges hiányosságuk (és különös ismertetőjelük) feltüntetésével kell felsorolni. Az okiratnak tartalmaznia kell a bűnjel tárolására vagy csomagolására szolgáló eszköz megnevezését, és mennyiségét akkor is, ha ez bűnjelnek nem tekinthető.

A (4) bekezdés szerint az (1) bekezdésben említett (jelentésben) okiratban fel kell tüntetni, ha a nyomozóhatóság a bűnjelet letétbe helyezi, vagy a Be. 101. § (2) bekezdése alapján annak birtokosa őrzetében hagyja, illetve valamely szerv kezelésébe adja. A lefoglalásról készített okiratot a nyomozóhatóság tagja, az érdekelt, vagy képviselője, valamint a lefoglalásnál jelenlévő két hatósági tanú (Be. 135. §) és az esetleg közreműködő szakértő írja alá. A lefoglalásról készített okiratban a hatósági tanúk lakcímét és személyigazolványának számát is fel kell tüntetni / (5) bekezdés/. A nyomozóhatóság a lefoglalásról készített okirat két példányát a nyomozás irataihoz csatolja, egy példányát az érdekelt részére adja át. Ha a nyomozóhatóság a bűnjelet letétbe helyezi, vagy más őrzetére bízta, az okiratnak az érdekeltnek átadott példányán a bűnjel átvételét el kell ismerni.

Mindezekből következik, hogy a tárgydőszakban is a büntetőeljárás során a lefoglalt, a nyomozóhatóság birtokába került tárgyakról (iratokról) a Vhr. (együttes utasítás) szabályai szerint a lefoglalásról készített jegyzőkönyv adott számot. Csak a lefoglalási jegyzőkönyv tekinthető tehát a Pp. 195. § (1) bekezdése szerinti olyan bizonyító erejű okiratnak, amely a lefoglalás tényét, a helyszínen lefoglalt dolgokat tételesen és hiánytalanul felsorolva tartalmazza.

A felperes a 2010. július 12-én benyújtott keresetlevelében „a nyomozás részeként a ...-i Önkormányzatnál, illetve a társaság felszámolójától lefoglalásra került, a ...-i Sűrítménygyártó Üzem felülepítményére vonatkozó tervrajzok és tervdokumentációk, eredeti építési és használatbavételi engedélyek, földhivatali okiratok, vízjogi engedély, munkaügyi, munkavédelmi engedély, közúti igazgatóság engedélye, áramszolgáltató rajzai

és engedélyei" ki nem adása miatt kérte az I. r. alperes - majd később a II. r. alperes - kártérítési felelősségének a megállapítását.

Ezzel összhangban a keresetlevele mellékleteként F/2 sorszám alatt csatolt a II. r. alpereshez intézett 2003. június 10-én kelt, az F/3 alatt csatolt a ...-i Városi Bíróság Elnökéhez intézett 2003. június 10-én kelt, az F/6 sorszám alatt csatolt, a ... Megyei Bíróság Elnökéhez intézett 2003. június 26-án kelt, illetőleg az F/8 sorszám alatt mellékelte 2010. március 19-én kelt leveleiben is a II. rendű alperes által .../1993. Bü. szám alatt folytatott nyomozás során a ...-i Önkormányzatnál lefoglalt - az üzem építésére és üzembe helyezésére vonatkozó eredeti határozatok - kiadása iránt terjesztett elő kérelmet.

Azonban a hivatkozott büntetőjogi jogszabályoknak megfelelő olyan lefoglalási jegyzőkönyvet, amely a II. r. alperes által az .../1993. Bü. szám alatt folytatott nyomozás során a ...-i Önkormányzatnál tartott házkutatás során, vagy más alkalommal a felperes üzemének építésére és üzembe helyezésére vonatkozó eredeti határozatoknak a nyomozóhatóság részéről történő lefoglalására vonatkozott volna, a felperes sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésében bemutatni nem tudott, és ilyen a rendelkezésre álló iratok között sem lelhető fel.

A fellebbezésében hivatkozott - a ...-i Városi Bíróságtól beszerzett B.49/1996. és B.../2001. számú ügyiratok között fellelhető iratok (1994. július 26-án tartott házkutatásról készült jegyzőkönyv (11.P.../2011/21/F/1.), valamint az 1993. december 21. napján kelt házkutatás elrendeléséről szóló határozat, illetve házkutatásról felvett jegyzőkönyv (21/F/2.) pedig a felperes részére kiadott eredeti építési és használatbavételi engedélyeknek a ...-i Önkormányzatnál a nyomozóhatóság által történő lefoglalásának bizonyítására több okból sem alkalmasak. Egyrészt azért, mert azokban a lefoglalás helyeként nem a ...-i Önkormányzat van feltüntetve, másrészt azért, mert azok a házkutatások során lefoglalt iratok között beazonosítható módon a felperes P.../2010/6. számú előkészítő iratában tételesen felsorolt iratok egyikét sem tartalmazzák.

Az elsőfokú bíróság tehát nem tévedett annak megállapításával, hogy a keresete szerint az alperesektől kiadni kért iratai lefoglalását a felperes hitelt érdemlően nem tudta bizonyítani. Az iratok átadásáról-átvételéről a T.S. tanú vallomásaiban hivatkozott korabeli dokumentum (kézzel írott lista, összesítő) hiányában megnyugtatóan az sem bizonyított, hogy a felperes keresete szerint az alperestől kiadni kért - a 6. sorszámú előkészítő iratában tételesen felsorolt - iratok a II. r. alperes nyomozást folytató hatósága részére átadásra kerültek. Az összesítő lista megsemmisülés miatti hiányát pedig a jelen perben a felperes terhére kellett értékelni, mert az alperesek jogellenes magatartására vonatkozó kereseti tényállításának bizonyítása az alperesek tagadásával szemben az ő kötelessége volt.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bírósággal abban is, hogy nem nyert bizonyítást sem az I. r., sem pedig a II. r. alperes kártérítési felelősségének a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján történő megállapításához szükséges törvényi feltételként a keresetben állított jogellenes magatartás tanúsítása sem, ami mind a két alperessel szemben a kereset elutasítását minden további feltétel vizsgálata nélkül indokoltá tette, mivel a felperes részéről hivatkozott jogszabályok szerint is a nyomozóhatóságnak és a bíróságnak csak az általa átvett iratokra vonatkozóan van iratőrzési kötelezettsége.

Az alperesek kártérítő felelősségének vizsgálatánál ugyanakkor nem volt jelentősége az alperesek iratkiadási szándéka fennállásának, vagy fenn nem állásának, ezért az ítéletábra az elsőfokú ítélet egyebekben helyes indokolásából mellőzi az elsőfokú bíróságnak az ezzel kapcsolatos megállapításait.

A feltétel egyenértékűség oksági teóriája szerint ebből okszerű következtetés vonható le arra, hogy a II. r. alperesnek - és azzal összefüggésben az I. r. alperesnek - a felperes keresetében jogellenesnek minősített magatartása, azaz a büntetőeljárás során végzett házkutatások alkalmával bizonyítottan a felperesre vonatkozó nem eredeti okiratok lefoglalása, nem lehet oka a felperes részéről hivatkozott értékesítés megghiúsulásának, mert azt a felperesi előadásból következően is az eredeti okiratokkal kapcsolatos alperesi magatartások, mulasztások eredményezhették. Mindezekből pedig levonható az a következtetés, hogy az alpereseknek az 1994. július 26-án, és 1993. december 21-én tartott házkutatások során igazoltan a II. r. alperes birtokába került felperesi iratokkal kapcsolatos magatartása nem áll okozati összefüggésben a felperes állított kárával.

Arra tekintettel, hogy a felperes a fellebbezésében hangsúlyosan hivatkozott a ...-i Városi Bíróságtól beszerzett - a B.../1996. és B.../2001. ügyszámon folyamatban volt büntetőeljárás iratai között található - 1994. július 26-án és 1993. december 21-én tartott házkutatásokról készült jegyzőkönyvekre, mint az iratai lefoglalására vonatkozó bizonyítékokra, az ítélet tábla szükségesnek tartja az elsőfokú ítélet indokolásának kiegészítését az alábbiakkal is.

A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint a felperesnek kellett bizonyítania a perben, hogy kára keletkezett és azt az alperesek jogellenes és felróható magatartása okozta.

A felperes kereseti állítása szerint kára abból az okból keletkezett, hogy az üzeme működtetésére vonatkozó eredeti okiratok utóbb nem voltak fellelhetők, így azokat a vevőnek a kérésére kiadni nem tudta, és ezzel az értékesítés megghiúsult.

Ebből az előadásból az következik, hogy a felperes kártérítési igénye megalapozottságának vizsgálatánál az adásvételi szerződés megkötéséhez a felperes által is szükségesként megjelölt eredeti okiratok sorsának volt csak jelentősége.

A felperes részéről a perben hivatkozott házkutatási jegyzőkönyvek közül a II. r. alperes által a B.../1993. Bü. számon folytatott nyomozás során 1994. július 26-án felvett jegyzőkönyv a V.O.-nál tartott házkutatásról (21/F/1.), illetve a felperes ..., ... úti telephelyén 1993. december 21-én foganatosított házkutatásról (21/F/3.) készültek, így csak annak bizonyítására alkalmasak, hogy ezeknek a nyomozati cselekmények alkalmával milyen iratok kerültek a II. r. alperes nyomozóinak birtokába. Ugyanakkor a perben nem volt vitás, hogy a felperes által az értékesítés érdekében kiadni kért eredeti iratokat ... Község Polgármesteri Hivatala őrizte, és e hatóság birtokából került - a felperes állítása szerint lefoglalással - a II.r. alperes birtokába.

A leírtak alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fenti indokbeli kiegészítéssel - a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú eljárásban is peresztes lett mindkét alperes vonatkozásában.

Ezért az ügyvédi költségből álló saját másodfokú perköltségét maga viseli, és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperesek másodfokú perköltségének megfizetésére is köteles.

A másodfokú eljárásban az I. r. alperesnek igazolt költsége nem merült fel, a II. r. alperes perköltségeként pedig - a Pp. 75. §-ának (2) bekezdése értelmében - az őt képviselő jogtanácsos munkadíja vehető figyelembe.

Az ítélet tábla a jogtanácsosi munkadíj összegét - a Pp. 79. § (1) bekezdése szerint hivatalból - „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) - c.) pontjai, és az (5) bekezdése szerint, de a (6) bekezdés alkalmazásával, a kifejtett jogtanácsosi tevékenység alapján, mérlegeléssel 50 000 Ft mérsékelt összegben állapította meg, és a felperest másodfokú perköltségként ezeknek a megfizetésére kötelezte.

A tárgyi illetékfeljegyzési jogot biztosító perben a felperes által le nem rótt, „Az illetékekről” szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték megfizetésére a pereszes felperest az ítélet tábla a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján, a 15. § (1) és (3) bekezdése szerint kötelezte.

Debrecen, 2012. szeptember hó 18. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cógoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó